

Kristinaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grunduppgifter

Läsår : 2019/2020

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, Grundskola, Fritidshem

Ansvariga för planen

Ytterst ansvarig för planen är rektor. Övrigt ansvariga är kurator och den pedagogiska personal som arbetar närmast detta pågående arbete.

Vår vision och vårt uppdrag

Kristinaskolans vision och mål är att alla elever ska känna sig sedda, trygga, respekterade som de är, och vara ansvarstagande mot sina kamrater. Att eleverna känner till skolans värdegrund pusselbitarna: *Kunskap, hänsyn, gemenskap och trygghet.*

Utifrån skollagen är vårt uppdrag att främja likabehandling och att arbeta mot uppkomsten av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling på skolan.

Planen gäller mellan: 2019-08-14- 2020-09-01

Läsår: 2019/2020

Delaktighet och inflytande

Elevernas delaktighet

Elevernas delaktighet är grunden för att arbetet ska bära frukt. Stommen i planen är elevernas åsikter om hur de ska känna sig trygga, respekterade och sedda på Kristinaskolan. För att kartlägga elevernas trivsel och trygghet i skolan får eleverna svara på en årlig enkät. Alla klasser för diskussioner kring frågor som omfattas av planen och eleverna ger på så vis nya infallsvinklar i hur arbetet ska fortgå.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna kan ta del av planen på skolans hemsida. Vid föräldramöten ska vi informera om likabehandlingsarbetet. Föräldrarna stödjer klasserna genom att delta i diskussioner om hur vi tillsammans vill arbeta för att skapa en trygg och trivsamt miljö för eleverna.

Personalens delaktighet

All personal i skolan skall vara väl förtrogen med planen och arbeta för att den följs. Inför utvärdering av planen deltar personalen genom att delge sina åsikter och perspektiv. Planen aktualiseras med all personal inför varje läsår.

Förankring av planen

Att förankra planen hos elever, personal och vårdnadshavare är ytterst viktigt. Planen är ett levande dokument som skolans personal årligen informerar om och arbetar med i klasserna, informerar om vid föräldramöten och lyfter under föräldrasamtal. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida för alla att ta del av.

Ansvarig: rektor, kurator, trygghetsteam, pedagogisk personal

---

Begreppsförklaring

Likabehandling

Innebär att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter, oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Likabehandling innebär alltså inte att alla elever ska behandlas *likadant*, utan tvärtom kan skolan *indirekt diskriminera* en elev genom att behandla alla precis på samma sätt. T.ex. om en skola sätter upp en regel som är tänkt att gälla för alla och som anses "neutral", men som i själva verket exkluderar någon.

Diskriminering

Diskriminering inom skolans verksamhet är när skolan behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskriminering. Inom skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till detta. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Däremot kan de kränka eller trakassera varandra utifrån diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrund

Personer som får sämre behandling utifrån någon av de sju grunderna nedan skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- *Etnisk tillhörighet* - hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung, sitt språk eller sitt namn
- *Religion eller annan trosuppfattning*
- *Funktionshinder* – tex funktionsnedsättningar som hörsel eller synskada, ADHD
- *Kön*
- *Könsidentitet och könsuttryck* - att bli sämre behandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker det genom exempelvis kläder, smink, smycken som oftast förknippas med det motsatta könets attribut.
- *Sexuell läggning* - att bli sämre behandlad på grund av att man är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.
- *Ålder*

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet med samband till någon av diskrimineringsgrunderna. T.ex. Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen (trakasserier på grund av kön)

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling

Handlingar som kränker en elevs värdighet, *utan samband till någon diskrimineringsgrund*. Exempelvis nedsättande ord, ryktesspridning, kränkande bilder eller meddelande på sociala medier, förlöjligande eller fysiska handlingar. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Systematiska kränkningar är mobbning.

Kartläggning och nulägesrapport

Kartläggningsmetoder

- Trivselenkäter
- Klassråd där eleverna har möjlighet att komma med synpunkter och idéer
- Fritidsråd
- Trygghetsvandringar på F-3
- I elevvårdspärmarna samlas rapporter om konflikter och förekommande kränkningar.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, diskriminering, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur eleverna involveras i kartläggningen

Trivselenkäter

Trygghetsvandring på F-3.

Klassråd.

Fritidsråd.

Enskilda samtal med eleverna.

Eleverna delges resultaten av kartläggningen innan läsårets slut.

Hur personalen involveras i kartläggningen

Personalen arbetar med enkäterna. Mentorerna genomför enkäterna medan THT sammanställer och informerar arbetsenheterna om resultatet.

Kartläggningsresultat från enkät HT 18

Resultatet från trivselenkäten belyser vilka utvecklingsområden som skolan behöver arbeta vidare med under kommande läsår. Utifrån resultatet kan skolläda, personal och elevhälsoteam följa upp och anpassa förebyggande och hälsofrämjande insatser i verksamheten.

Kartläggningen HT 18 visar på att majoriteten av eleverna *trivs bra* eller *mycket bra* på Kristinaskolan. Den visade också att skolan fortfarande behöver arbeta med ökad trygghet på toaletter, på idrottslektionerna och i omklädningsrummen. Skolan behöver även arbeta med att förebygga uppkomsten av kränkningar, då flera elever svarade att de någon gång blivit utsatta under höstterminen.

Årskurs F-3: Resultatet på lågstadiet var övervägande positivt. 90 % svarar att den känsla de oftast har i skolan är glad/nöjd. Majoriteten upplever *trygghet* i klassrum, på skolgården, på fotbollsplanen och i matsalen. En del upplever att omklädningsrummet är otryggt. De flesta känner att de har en vuxen att vända sig till om de känner sig otrygga. Många barn har upplevt att de någon gång under terminen blivit retade av en kamrat, vilket självklart är ett viktigt område att gå vidare med läsåret 19/20.

Årskurs 4-6: Liksom på övriga stadier visade enkäten att många trivs bra och känner sig trygga på Kristinaskolan, men det finns också platser som upplevs otrygga. Framförallt behöver skolan arbeta för fortsatt trygghet på toaletter och i omklädningsrum, samt jobba med att minska ett kränkande språkbruk. En stor majoritet svarade att skolgården upplevs trygg, samt att de *alltid* eller *oftast* har någon att vara med på rasten.

Årskurs 7-9: Majoriteten av högstadielevorna svarade att de *trivs bra* eller *mycket bra* på Kristinaskolan. En majoritet upplever att det känns tryggt på skolgården och i klassrummet, medan många upplever toaletter, omklädningsrum och idrottslektioner som otrygga. Det förekommer att elever upplever kränkningar under skoltid.

Fritidshemmet: En majoritet av barnen upplever att de känner sig glada och nöjda på fritids.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan 18-19 har utvärderats

Fjolårets arbete utvärderades genom att se över de insatser som planerats och utförts. Frågor rörande planen har kontinuerligt lyfts för samtal i arbetslagen.

Delaktiga i utvärderingen

Inför revideringen av fjolårets plan har arbetslagen deltagit genom att diskutera frågor kopplat till planen. Diskussioner har även ägt rum inom EHT. Elevernas delaktighet genom klassråd och mentorer. Skolledningen, elevhälsan och Trygghetsteamet har tagit del av utvärderingen. Denna utvärdering förankras i elevrådet vid terminens start.

Resultat av utvärdering fjolårets plan

- Kristinaskolan har under året arbetat kontinuerligt med nya riktlinjer kring dokumentation av incidenter och kränkningar som går i linje med GDPR.
- Trivselenkäter har genomförts som pekade på att skolan har flera utvecklingsområden att jobba med när det gäller elevernas trygghet och trivsel.
- Fritidsråd har genomförts med syftet att samla in elevernas synpunkter kring verksamheten.
- "Påskvandringen" "Vildmarksdagen" och "friidrottsdagen" är exempel på bra initiativ under året som har fördjupat relationerna i de åldersöverskridande grupperna.
- Gällande trivselledare och rastaktiviteter var fjolårets målsättning att fortsätta detta arbete. Då detta pga personalomsättning inte gått som hoppats kommer vi göra en ny satsning hösten 2019. Istället för trivselledare kommer det finnas en pedagog som har särskilt fokus på rastaktiviteter.
- I början av HT 18 bjöd vi in föreläsare Sofia Norberg som talade om att arbeta med EQ. Tid för EQ har under året funnits avsatt på alla klasscheman. I de klasser där man arbetat mycket med EQ har det gett ett positivt resultat. I en del klasser har man inte arbetat utifrån materialet i EQ-pärmen.
- I vissa klasser har vi haft samtalsgrupper gällande temat kränkande behandling och värdegrundsfrågor.
- Då många elever uttryckt att toaletterna är en otrygg plats på skolan har lösbyte skett så att dörrens inte kan öppnas utifrån. Detta har gett en positiv effekt. Skolan har även haft en "gymnastikvärd" som särskilt fokus på trygghet under idrottslektioner och i omklädningsrum.

Planen för läsåret 2019-2020 ska utvärderas senast

2020-06-15

Beskriv hur årets plan kommer att utvärderas

Utvärdering sker i arbetslagen i form av samtal och diskussion. Genomgång av utvärderingen sker med elevråden, klasserna och AE.

Ansvarig för att årets plan utvärderas: Rektor, Kurator, Pedagoger

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, diskriminering, Kön, Könshidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål

Skolan har som huvudmål att arbeta hälsofrämjande och verka för en god lärmiljö för elever och lärare. Vår målsättning är att våra lika, olika och unika bakgrunder och förutsättningar accepteras och respekteras. Då en viktig grund i likabehandlingsarbetet är de sju diskrimineringsgrunderna beskrivs nedan hur vi vill arbeta med respektive grund.

Insatser i grundskolan och i förskoleklass (utifrån diskrimineringsgrunderna)

Främja ett socialt klimat fritt från kränkningar:

Varje klass arbetar med EQ på schemat. Målsättningen med EQ är att utveckla elevernas sociala och emotionella kompetens, konfliktlösningsförmåga, samarbetsförmåga samt förståelse för våra olikheter och likheter. Alla klasser arbetar med värdegrundsfrågor, ibland i mindre samtalsgrupper. Alla elever ska känna till de sju diskrimineringsgrunderna, vad kränkande behandling innebär samt ha kännedom om vår skolas likabehandlingsplan. Vi prioriterar hög närvaro av rastvärdar, vars uppgift är att finnas till som trygga vuxna och främja ett positivt socialt klimat.

Ålder:

Att fortsätta ha temadagar och aktiviteter där elevgrupperna är åldersöverskridande och de äldre eleverna leder de yngre. Vi vill lära eleverna att ta ansvar, utveckla deras samarbetsförmågor och skapa gemenskapskänsla över klassgränserna. Exempel på detta är *Vildmarksdagen* och *Påskvandringen*.

Etnisk tillhörighet:

Att vi som mångkulturell skola arbetar för att uppmärksamma elevernas ursprung på ett positivt sätt, tex genom att uppmuntra till modersmålsundervisning, att i undervisningen ge eleverna utrymme att få berätta mer om sig själva och sitt ursprung.

Könshidentitet och könsuttryck:

I klasserna förs samtal om normer kring kön och könshidentitet i undervisningen. Personalen ska undvika könsuppdelad undervisning för att verka för likabehandling och inkludering.

Sexuell läggning:

Att i undervisningen belysa olika sexuella läggningar.

Gällande funktionsnedsättning:

Att fortsätta utveckla vårt förhållningssätt och våra anpassningar kring elever med särskilda behov. Skolans miljö och undervisning ska vara tillgänglig och inkluderande för alla elever oavsett funktionsnedsättning. Pedagoger konsulterar specialpedagog gällande elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd.

Religion och annan trosuppfattning:

Eleverna ska utifrån kursplanen ha kunskap om olika religioner och trosuppfattningar. Personalen på skolan ska betona människans rätt till religionsfrihet. Vi vill ha en skola där alla elever oavsett trosuppfattning blir respekterade av varandra.

Kön:

I verksamheten ska flickor och pojkar ges lika stort inflytande och utrymme. Vi vill undvika stereotypa könsuppdelningar i aktiviteter och i undervisning. Vi vill lära killar och tjejer att samarbeta, komma överens och respektera varandra oavsett vilket kön man tillhör.

Insats i fritidshemmets verksamhet

Fritidshemmets ska liksom övriga verksamheter främja ett positivt och tryggt socialt klimat. Fritids ska utifrån sin verksamhet vara uppmärksamma på och arbeta mot förekomsten av kränkningar och diskriminering baserat på ovanstående grunder.

Ansvarig Rektor, kurator, pedagoger

Förebyggande insatser

Områden som berörs av insatserna

Kränkande behandling, diskriminering, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål

Genom det förebyggande arbetet vill vi att Kristinaskolan ska bli en trygg plats där elever och personal möter varandra med respekt. Vi vill arbeta för ett respektfullt samtalsklimat på lektioner och raster. Att framföra åsikter och argument på ett respektfullt sätt. Målet är att det inte ska förekomma kränkningar på skolan. Att skolan istället präglas av pusselbitarna i vår värdegrund: trygghet, hänsyn, gemenskap och kunskap. Uppföljning sker i klassråd, elevråd och i trygghetsteamet (THT)

Insatser

- Vi arbetar ständigt för att öka elevernas känsla av säkerhet och trygghet i skolans lokaler. Exempelvis har vi satt upp kameror och bytt till nya lås på toaletterna.
- Att arbeta med elevernas språkbruk gentemot varandra och gentemot personal. Att genom olika projekt i klasserna fortsätta arbetet med att förebygga mobbning och kränkande behandling.
- Att all personal agerar direkt när en elev blir verbalt trakasserad eller kränkt.
- Att fortsätta ha schemalagt EQ-arbete i alla klasser
- Att föra kontinuerliga samtal i klasserna om skolans värdegrund och likabehandlingsarbete

- Utveckla arbetet med rastverksamhet och vuxenledda aktiviteter, för att främja en inkluderande gemenskap och förebygga utanförskap
- All personal som uppmärksammar kränkningar på skolan anmäler detta till rektor för kännedom.
- Att personal som får kännedom om i att en elev blir utsatt för kränkningar skyndsamt utreder detta enligt skolans rutiner.
- I fritidshemmet tidigt träna barnen på samarbete i gemensamma lekar. Att tydliggöra syftet med olika aktiviteter och nya lekar som har introducerats.
- Fritidsråd, klassråd och elevråd fortsätter.
- Pedagogerna arbetar med att stärka elevernas självbild genom att tänka på hur man som pedagog uttrycker sig om eleverna. Vi vill tillsammans med eleverna sätta upp positiva mål, uppmärksamma det som fungerar bra och uppmuntra framåt.
- Att i varje klass arbeta aktivt med de regler vi har på skolan, att varje klass arbetat fram den miljö de vill eftersträva.
- Att aktualisera vår målsättning kring "Pusselbitarna": TRYGGHET, HÄNSYN, GEMENSKAP, KUNSKAP, i klasserna.
- Arbeta med upplysning och kunskap kring säkerhet på internet och sociala medier.
- Att stämma av det sociala klimatet på skolan regelbundet genom trivselenkäter och samtal. Vi kartlägger förekomsten av kränkningar och olika form av trakasserier.
- Vi prioriterar hög vuxennärvaro på raster, särskilt kring de platser som framkommer som otrygga.
- Vi vill arbeta normkritiskt och undviker exempelvis könsuppdelad undervisning
- Läraren är den som delar in eleverna inför tex grupparbeten för att förebygga upplevelsen av utanförskap.
- Vi vill ständigt utveckla vårt värdegrundsarbete genom olika satsningar och utbildningar för personalen. Hösten 2019 kommer all personal gå en utbildning genom Etikinstitutet, som tex berör frågor kring värdegrund, HBTQ, och likabehandling.
- Vi uppmuntrar eleverna att berätta för en vuxen på skolan om de känner sig otrygga. Vi uppmuntrar även eleverna att berätta för sina föräldrar
- Elevhälsoteamet vill finnas tillgängligt och synas ute i verksamheten

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Rektor, kurator, pedagoger, trygghetsteam

Ansvarig: Rektor, kurator, Trygghetsteamet, all pedagogisk personal

---

Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev upplever kränkning eller trakasserier av andra elever

- När det kommit till skolans eller fritidshemmets kännedom om att en elev upplevt någon form av kränkning så har den vuxne(som uppmärksammat händelsen) ett samtal med den utsatta eleven.

- Utredande arbete påbörjas sedan tillsammans med en annan vuxen, tex någon i arbetslaget. Syftet är att skapa sig en så tydlig bild som möjligt av vad som skett. Beroende på elevens ålder kan här bli aktuellt med vårdnadshavares medverkan som stöd. Allvarligt samtal med den som utfört kränkningen äger rum. Är det flera inblandade i konflikten så tas samtalen med eleverna en och en och utan kännedom om varandra. Syftet är att understryka att beteendet inte accepteras på skolan. Här ska inte ställas varför-frågor eller moraliserande samtal utan fokus ska vara på hur eleven som har utsatt någon på bästa sätt kan förändra sitt beteende. Vilket stöd krävs från vuxna?
- Vid allvarligare kränkningar av våldsamt karaktär kan eleven tillvisas undervisning enskilt eller i annan klass. Eleven återgår till ordinarie undervisning först efter att händelsen utreds. Här avgör rektor om polisanmälan bör göras.
- Hemmen informeras.
- Dokumentation sker under hela arbetet
- Uppföljning sker inom en vecka för att stämma av att situationen blivit bättre/att kränkningarna upphört. Har det inte upphört kan personalen vända sig till EHT eller THT för vägledning.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker under hela arbetet, ansvarig vuxen dokumenterar. Varje dokumentation sparas i elevvårdspärmarna och kan återkopplas vid behov. Elevhälsoteamet tar del av informationen vid AE-möten.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker inom en vecka, "hur ser det ut idag?" Information till föräldrar, ev på hemspråket för att undvika missförstånd. Vid behov sammanställs underlag till EHT för vägledning.

Ansvarsförhållande

Ansvarig lärare/mentor eller den personal som uppmärksammat kränkning ansvarar för att arbetet mot kränkningen tar vid samt följs upp. Vid upprepade kränkningar sammanställs underlaget och ärendet skickas vid behov till EHT.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Här tillämpas samma rutin som ovan. Viktigt att eleven har tillgång till föräldrar som tillsammans med personal som de har gott förtroende för samt rektor, kan se hur situationen bäst kan lösas. Möte med elev, föräldrar, rektor samt den personal det handlar om. Dokumentation.